

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 15.

FÖLDRAJZ

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a javításhoz

Ha egy feladatnak a javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő szinonim megoldása is van, a válasz elfogadható, például:

Koreai Köztársaság – Dél-Korea; rétegvulkán – sztratovulkán.

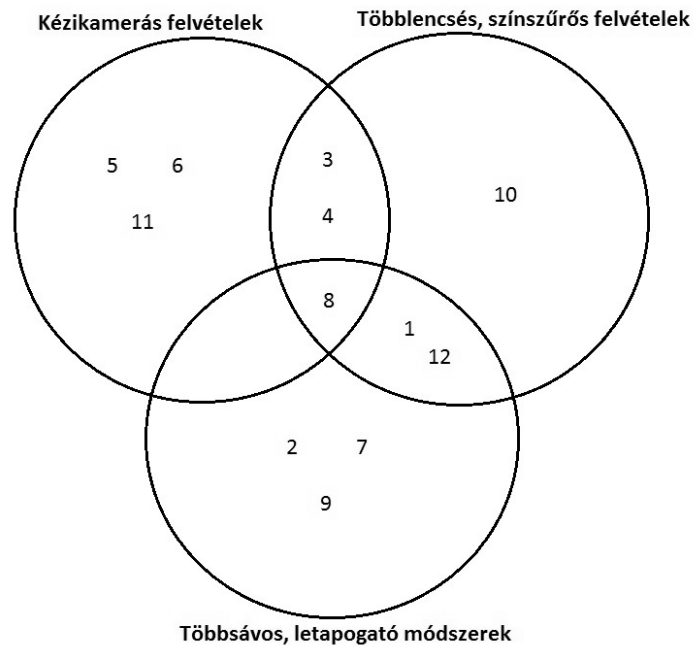
A nyílt végű feladatok esetében az útmutatóban leírt válasszal tartalmi szempontból megegyező, de másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

Azoknál a feladatoknál, ahol a lehetséges helyes válaszok számánál a vizsgázó több megoldást ad, meg, felesleges elemenként 1 pontot kell levonni, de az adott (rész)feladatra 0 pontnál kevesebb nem adható.

A helyesírási hibát tartalmazó, de egyértelműen értékelhető földrajzi nevek (topográfiai fogalmak) esetén jelölje a hibát, de ezért pontot ne vonjon le.

1. FELADAT

a)

Minden jó helyre beírt szám 1 pont.

Megjegyzés: a 2-es szám a többsávós és a többlencsés halmaz, illetve mindhárom halmaz közös metszetébe beírva is elfogadható.

b) A Föld körül keringő mesterséges égitest.

Megjegyzés: másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

12 pont

2 pont

c) Az a legkisebb távolság, ami még elkülöníthető a felvételeken. / Azt, hogy milyen kiterjedésű felszíni elemek különíthetők el a felvételeken.

Megjegyzés: másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

2 pont

d)

1. Térképezés, meteorológia, helymeghatározás (GPS), távközlés (kommunikáció), felderítés (hírszerzés), csillagászati megfigyelések.

1+1+1 pont

Megjegyzés: bármelyik három említése elfogadható.

2. Meteorológia / időjárás-előrejelzés.

1 pont

4 pont

Összesen 20 pont

2. FELADAT

a) 6.

1 pont

1 pont

b) Jupiter típusú bolygó / külső bolygó / óriásbolygó / gázbolygó

1 pont

1 pont

- c) Válasz: nem. 1 pont
 Indoklás: mert a bolygónak nincs szilárd felszíne. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

Összesen 4 pont**3. FELADAT**

- a)
1. (kőzet)törmelék 1 pont
 2. (kőzet)málladék / agyagásványok 1 pont
 3. humusz 1 pont

3 pont

- b)
1. C szint 1 pont
 2. A szint 1 pont
 3. B szint 1 pont

3 pont

- c) Zonális talajok: 1, 3, 4, 6, 9.
 Azonális talajok: 2, 5, 7, 8.
Minden jó helyre beírt szám 1 pont.

9 pont

- d)
- Zonális talaj: éghajlat (hőmérséklet, csapadék) / természetes növényzet 1 pont
 Azonális talaj: alapkőzet / domborzat / vízellátottság 1 pont
Megjegyzés: az egyes típusok esetében bármelyik említése elfogadható.

2 pont

Összesen 17pont**4. FELADAT**

- a) Nem dönthető el. 1 pont
 Indoklás: mert az egyik elmélet szerint felfelé, a másik szerint a lefelé irányuló légmozgás miatt jön létre az a felhőtípus. 1 pont

2 pont

- b)
1. B
 2. B
 3. C
 4. B
 5. D
 6. C
 7. A
- Minden helyes válasz 1 pont.*

7 pont

- c) A meleg levegő kitágul / térfogata megnő / a meleg légoszlop alatt kisebb a légnyomás, mint a környezetében / a meleg levegőnek kisebb a sűrűsége / kisebb a fajsúlya. 1 pont
Megjegyzés: bármelyik válasz elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1 pont

d)

1. 23,1 g/m³ -t. 1 pont
2. A számítás elve: 17,3 g = 100%
 $17,3 / 100 \times 54 = 9,34$ g 1 pont
 10 °C-ra 1 pont
 harmatpont 1 pont
3. A számítás elve: $30,4 \times 0,5 = 15,2$ 1 pont
 Eredmény: 15,2 g/m³ 1 pont
Megjegyzés: más elven megkapott helyes eredmény is elfogadható.

6 pont

Összesen 16 pont**5. FELADAT**

- a) A kőzetek repedéseiben elhelyezkedő (mozgó és tárolódó) (felszín alatti) víz. 1 pont
 Karsztvíz. 1 pont

2 pont

b)

1. E
2. D
3. A
4. E
5. B
6. C
7. C
8. C

Minden helyes válasz 1 pont.

8 pont

- c) Szivárgás: az üzemanyagtartályból / szennyvíztárolóból / felszíni vizekből / szennyvízvezetékéből / szemétkerakókból. 1+1 pont
Megjegyzés: bármelyik kettő említése elfogadható.

2 pont

- d) Az olajfúró kútból, a szennyvízelhelyező kútból vagy a rétegvíz (C jelű ábrarészlet) alatt elhelyezkedő sós vizet tartalmazó rétegből történő szivárgás lehetősége miatt. 1+1 pont
Megjegyzés: bármelyik kettő említése elfogadható.

2 pont

Összesen 14 pont

6. FELADAT**a)**

- A) 2. 1 pont
 B) 4. 1 pont
 C) 1. 1 pont
 D) 3. 1 pont

4 pont

b)

- A) Egyenlítői éghajlat 1 pont
 B) Szavanna éghajlat 1 pont
 C) Óceáni éghajlat 1 pont
 D) Mérsékelt övezeti (szubtrópusi) monszunéghajlat 1 pont

4 pont

c)

- 1) Éghajlati öv: egyenlítői 1 pont
 Termények sorszáma: 2. 1 pont
 2) Éghajlati öv: valódi mérsékelt 1 pont
 Éghajlat: óceáni 1 pont
 Termények sorszáma: 5. 1 pont
 3) Éghajlati öv: átmeneti 1 pont
 Termények sorszáma: 4. 1 pont
 4) Éghajlati öv: meleg mérséklet 1 pont
 Éghajlat: mérsékelt övezeti (szubtrópusi) monszun 1 pont
 Termények sorszáma: 1. 1 pont

10 pont

Összesen 18 pont**7. FELADAT****a)**

1. Európa. 1 pont
 Ázsia. 1 pont
 2. India 1 pont
 3. Nagy természetes szaporodás / városokba vándorlás. 1+1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

5 pont

b)

1.

	Fejlődő országok	Fejlett országok
A gyors népességgyarapodás kezdete a nagyvárosokban	D	C
A kiváltó ok	F	H

Minden jó helyre beírt betű 1 pont.

2. Nincs közművesítés, ezért a szennyvíz az utcán folyik / zsúfoltság / nincs ivóvíz / rossz egészségügyi ellátás / környezetszennyezés / nincs rendes lakás / rossz lakhatási körülmények. 1+1 pont

Megjegyzés: bármely kettő említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

3. A jobb megélhetés / a munkalehetőség reménye. 1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

7 pont

- c) Kor szerinti összetétel: előregedés / idős népesség arányának növekedése / csökken a fiatal felnőttek aránya. 1 pont

Nemek szerinti összetétel: csökken a férfiak aránya / nő a nők aránya. 1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- d) Városodás: a városok számának / a városok méretének / lakosságának növekedése. 1 pont

Városiasodás: a városi életmód, életkörülmények elterjedése. 1 pont

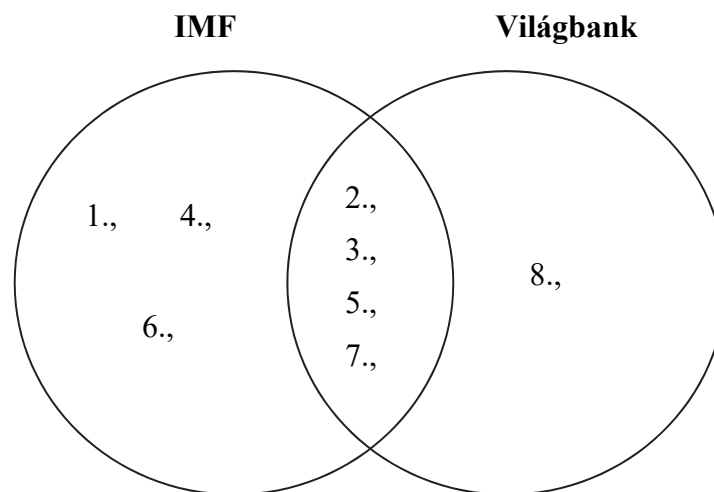
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

Összesen 16 pont

8. FELADAT

a)

Minden jó helyre beírt szám 1 pont.

8 pont

b)

1. H
2. I
3. H
4. H
5. I
6. I

Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

Összesen 14 pont

9. FELADAT

a)

1. Bekarikázva: B 1 pont
2. A számítás elve: $35\,000 \times 0,75 = 26\,250$
 $35\,000 + 26\,250 = 61\,250$ 1 pont
 Eredmény: 61 250 Ft 1 pont
Megjegyzés: más elven megkapott helyes eredmény is elfogadható.
3. Változó kamatozású. 1 pont

4 pont

- b) Deviza: az országok közötti elszámolásra szolgáló pénzhelyettesítő eszköz. 1+1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- c) Valuta: egy ország törvényes fizetőeszköze. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1 pont

Összesen 7 pont**10. FELADAT**

1. C
2. B
3. F
4. A
5. E

Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen 5 pont**11. FELADAT**

a)

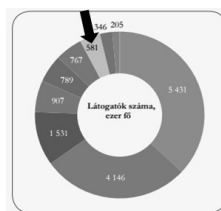
1. Nyugat-Dunántúl 1 pont
2. Pannonhalmi Apátság 1 pont
3. Tisza-tó 1 pont
4. Aggteleki cseppkőbarlang / Baradla–Domica-barlangrendszer /
 Baradla-barlang 1 pont
5. Hollókő-Ófalu és környezete 1 pont
6. Tokaj-hegyalja (történelmi) borvidék (kültúrtáj) 1 pont

6 pont

- b) Budapest–Közép-Duna-vidék 1 pont

1 pont

- c) Számítás elve:
 Összes látogató: $5431+4146+1531+907+789+767+581+346+205 = 14703$ ezer fő
 Ennek 3,95%-a: $14703000 \times 0,0395 = 580,8$ ezer fő (=581 ezer fő) 1 pont
Megjegyzés: más elven megkapott helyes eredmény is elfogadható.
 Nyíl berajzolása 1 pont

Pécs ókeresztény sírkamrái (temetője)

1 pont

3 pont

- d) Csabai kolbász / gyulai kolbász / szegedi fűszerpaprika / kalocsai fűszerpaprika / makói hagyma / PICK téliszalámi / alföldi kamillavirág 1+1 pont
Megjegyzés: bármely kettő említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 2 pont
- e) Vásárlási lehetőség / bevásárló turizmus / szolgáltatási turizmus / egészségügyi turizmus / gyógyfürdők / gyógy- és wellness turizmus / történelmi és kulturális emlékek. 1+1 pont
Megjegyzés: bármely kettő említése elfogadható. Másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható. 2 pont
- f) Szálláshelybővítés / vendéglátás (éttermek) fejlesztése / turisztikai vonzerővel bíró rendezvények, programok, látnivalók megnevezése / a turisztikai látogatóforgalmat és tartózkodást támogató infrastruktúra bővítését vagy minőségének javítását szolgáló intézkedések említése. 1+1 pont
Megjegyzés: bármely kettő említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.
 A két elfogadható javaslat logikus indoklása. 1+1 pont
 Ökoturizmus / egészség (rekreációs) turizmus / zöld turizmus / túrázás / kerékpáros turizmus / hegymászás / falusi turizmus. 1 pont
 Indoklás: a természeti értékek megőrzése /a környezetbarát hasznosítás megemlítése 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz és annak logikus indoklása is elfogadható. 6 pont

Összesen 20 pont**12. FELADAT**

a: Atlanti-óceán	b: La Manche
c: Északi-tenger	d: Balti-tenger (Keleti-tenger)
e: Gibraltári-szoros	f: Földközi-tenger
g: Adriai-tenger	h: Jeges-tenger (Jeges-óceán)
j: Boszporusz	k: Fekete-tenger
- Minden helyes válasz 1pont.*

Összesen 10 pont**13. FELADAT**

- a)
1. Atlasz (hegység)	2. Csád-tó (tó)
3. Viktória-tó (tó)	4. Kilimandzsáró (csúcs)
5. Nílus (folyó)	6. Kongó (folyó)
7. Tanganyika-tó (tó)	8. Szuezi-csatorna (csatorna)
9. Vörös-tenger (tenger)	10. Namib-sivatag (sivatag)
11. Guineai-öböl (öböl)	12. Niger (folyó)
13. Madagaszkár (sziget)	
- Minden helyes válasz 1 pont.*

13 pont

b)

1. Csád, 1 pont
mert az nem tengerparti, míg a többi a (Földközi-tenger) partján / tengerparton
fekszik. 1+1 pont
2. Savas csapadék okozta elsavanyodás, 1 pont
mert az a fejlett ipari térségek / a hűvösebb, csapadékosabb területű ipari térségek
közeliében jellemző környezetkárosító folyamat, míg a többi Afrika forró övezeti
területeire jellemző. 1+1 pont
3. Fokváros, 1 pont
mert az nem főváros, míg a többi főváros. 1+1 pont
4. Előregedő társadalom, 1 pont
mert az a fejlett országokra jellemző, míg a többi a fejlődő afrikai országok
jellemzője. 1+1 pont
*Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz és annak logikus indoklása
is elfogadható.*

12 pont

Összesen 25 pont**14. FELADAT**

1. A hidrológiai katasztrófák száma. 1 pont
2. A geofizikai katasztrófáké. 1 pont
3. A geofizikai katasztrófák kialakulásában nincs szerepe az emberiségnek
(társadalmaknak). 1 pont
4. A gyakoribbá váló időjárási (meteorológiai) katasztrófák, pl. heves viharok
következtében az árvizek is gyakoribbá váltak. 1 pont
*Megjegyzés: a 3. és a 4. pont esetében másképpen megfogalmazott helyes válasz is
elfogadható.*
5. Globális klímaváltozás, / globális éghajlatváltozás. 1 pont
- 6.

<https://www.agrarszektor.hu/novenytermesztes>

2)

<http://prophecy.landmarkbiblebaptist.net>

4)

<http://www.nakedpolitics.co.uk>

1)

<https://desertification.wordpress.com>

5) / 2)

Minden jó helyre beírt szám 1 pont.

Összesen 9 pont

15. FELADAT

- a) Az üvegházgázok fokozott kibocsátása / a CO₂-kibocsátás növelése 1 pont
→ éghajlatváltozás / felmelegedés / klímaváltozás 1 pont
→ a tengerszint emelkedése 1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

3 pont

- b) Hollandiát. 1 pont
Mert a tengerparton alacsony tengerszint feletti magasságban fekszik / jelentős része 1 pont
tengerparti mélyföldi területen fekszik. 1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

Összesen 5 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám: 200 pont